

الف

اثرط: پسر شم

اجناس: از سرداران توران

اخواست: از سران توران

ارجاسب: از بزرگان لشکر توران

ارجاسپ: شاه تورانیان

اردبیل: از شهرهای ایران

اردشیر: از نامداران سپاه ایران

اردشیر: پسر بیژن گیو

اردشیر: پسر گشتاسپ

اردشیر: نام دیگر بهمن پسر اسفندیار – پادشاه ایران

اردشیر: نام یکی از موبدهای کیقباد

اردشیر بابکان: اولین شاه ساسانی – پسر ساسان

اردشیر نیکوکار: برادر شاپور ذوالاکتاف – شاه موقت ایران

اردوان: شاه شیراز و اصفهان – از ملوک طوایف

ارژنگ: از سرداران تورانی

ارژنگ: نام سالار مازندران که از دیوان بود

ارسطالیس: حکیم رومی - معلم اسکندر

ارمایل: یکی از آشپزهای ضحاک که سعی در نجات جوانان داشت

ارمنی: از جنگاوران ایران در برابر تازیان

ارمینیه: از شهرهای ایران

ارنواز: خواهر جمشید که ابتدا همسر ضحاک شد و سپس به همسری فریدون درآمد

ارونددشت: از شهرهای ایران

اسپینوی: نام همسر تژاو سردار تورانی

استادبرزین: از سران سپاه انوشیروان

استقیلا: از سرداران تورانی

اسفندیار: پسر گشتاسپ

اسکندر: پسر ناهید و داراب - قیصر روم و ایران و توران

اسکندر: سردار رومی

اشتاد: از سران سپاه خسرو

اشک: از پهلوانان ایران

اشکبوس: سردار تورانی

اشکبوس: نام سردار تورانی

اشکش: از سرداران ایرانی

اصطخر: از شهرهای ایران

اصفهان: از شهرهای ایران

اغریث: پسر پشنگ و برادر افراسیاب که به دست برادر کشته شد

اغریث: پسر گشتاسپ

افراسیاب: پورپشنگ . پادشاه توران

افراسیاب: فرزند پشنگ که بعد از پدر به پادشاهی توران رسید

اکوان: نام دیوی که رستم او را کشت

اکوان دیو: دیوی که رستم او را کشت

الانان: از شهرهای ایران

الکوس: نام سردار تورانی

الوا: از سرداران ایرانی

الوای: از سرداران ایرانی

الیاس: حاکم خزر - پسر مهراس

اندریمان: از سرداران تورانی

اندریمان: پسر ارجاسپ

اندمان: از سران لشگر خسرو

اندمان: از سرداران ایران

اندیان جهانجوی: از بزرگان سپاه خسرو پرویز

اندریمان: برادر ارجاسپ

اندیوشهر: شهری در ایران

انطاکیه: از شهرهای روم

انوشیروان: چهل و یکمین شاه ایران . نام دیگرش کسری بود . چهل و هشت سال پادشاهی کرد .

اورمزد: از حاکمان ملوک و طوایف

اورمزد: از سران سپاه خسرو

اورمزد: پروردگار

اورمزد: پسر شاپور - شاه ایران

اورمزد: پسر نرسی - شاه ایران

اورند شاه: پسر کی پشین و نوه کاووس شاه

اوستا: کتاب زرتشتیان

اوغان: از اقوام ایرانی

اولاد: پهلوانی دلیر که بعد از پیروزی رستم بر دیوها سالار مازندران شد

اهرن: از نامداران روم و داماد سوم قیصر

اهنوخشی: مردمی که اهل اندیشه بودند

اهواز: از شهرهای ایران

ایرج: از بزرگان ایران - شاه کابل

ایرج: نام پسر کوچک (سوم) فریدون پادشاه ایران

ایزدگشپ: از موبدان زمان بهرام

ایزدگشپ: وزیر نوشیروان

ایلا: از سرداران توران

آبتین: نام پدر فریدون

آذرافروز: پسر اسفندیار

آذر آبادگان: از شهرهای ایران

آذر گشسپ: از سران جنگی بهرام

آذر مهر برزین: آتشکده زرتشتیها

آرزو: دختر ماهیار جواهر فروش و همسر بهرام گور

آرزو: نام همسر سلم

آرش: از پهلوانان ایران

آرش: از پهلوانان ایرانی

آرش: از حاکمان ملوک و طوایف

آرش: از سرداران ایران – شاه خوریان

آزاد سرو: از موبدان دربار کسری

آزاد سرو: کسی که داستان رستم و شغاد را برای فردوسی نقل کرد

آزاده: کنیز چنگ زن بهرام

آزاده: نام همسر تور

آزرم دخت: چهل و هشتمین شاه ایران . مدت پادشاهی چهار سال بود.

آفریدون: پسر آبتین و فرانک . ششمین شاه ایران که پانصد سال پادشاهی کرد.

آمل: از شهرهای ایران

آموی: از شهرهای ایران

آموی: رودی در ایران

آوازه دژ: دژ پرموده شاه توران

آوه سمکنان: از سرداران ایرانی

آئین گشسپ: از بزرگان دربار هرمزد

ب

بابک: حاکم اصطخر – از ملوک طوایف

بابک: نام موبد انوشیروان

باربد: رامشگر دربار خسرو

بارمان: از سران توران

بارمان: از سرداران تورانی

بالوی: از بزرگان سپاه خسرو پرویز

باهله: نام شهری در ایران

بخارا: از شهرهای ایران

براهام: مرد جهود خسیس در زمان بهرام گور

برته: از بزرگان ایرانی

برجاسپ: از سرداران توران

بردع: شهری در ایران

برزمهر: از سرداران ایران

برزمهر: وزیر خسرو پرویز

برزمهر: وزیر نوشیروان

برزو: پسر سهراب

برزوی: نامی که بهرام گور خود را با آن به شنگل معرفی کرد.

برزویلا: از سرداران توران

برزویه: طیب دربار نوشیروان که کلیله و دمنه را به ایران آورد.

برزین: از بزرگان سپاه ایران

برزین: سالار لشکر نوشیروان

برزین: نام پیرمردی دهقان و پدر سه زن بهرام گور

برزین آژنگ چهر: از سرداران ایران

برسام: رئیس سپاه بیژن حاکم سمرقند

بزانش: سپهبد لشکر روم

بزانش: قیصر روم

بلاش: پسر پیروز - شاه ایران

بلوچ: از اقوام ایرانی

بنداه: پادشاه سند

بندوی: دائی خسرو پرویز

بنه: از سرداران ایران

بودلف: از بزرگان زمان فردوسی

بوذرجمهر: بزرگمهر ، وزیر کسری

بوراب: آهنگر قیصر روم

به آفرید: دختر گشتاسپ

به زاد برزین: پهلوان ایرانی – نواده رستم

بهرام: از حاکمان ملوک طوایف

بهرام: از سرداران ایران از نژاد زرسپ

بهرام: پسر اورمزد – شاه ایران

بهرام: پسر بهرام – شاه ایران

بهرام: پسر شاپور – شاه ایران

بهرام آذر میان (آذر مهان): موبدی که به دست هرمزد کشته شد.

بهرام بهرامیان: پسر بهرام – شاه ایران

بهرام پیروز بهرامیان: از سرداران ایران

بهرام تل: بهرام چوبینه

بهرام چوبینه: سردار ایرانی هرمزد شاه

بهرام فرخ: از سران سپاه خسرو

بهرام گرد: از سپاهیان بهرام چوبینه . بهرام سیاوش

بهرام گو: پسر گودرز و برادر گیو

بهرام گور: پسر یزدگرد - شاه ایران

بهرام گوهر فروش: بازرگانی در سیستان

بهرام نیو: پسر گودرز و برادر گیو . از سرداران ایرانی

بهروز: مرد سپاهی دانایی در لشکر بهرام گور

بهزاد: اسب گشتاسپ

بهزاد: برادر کک کوهزاد

بهزاد شبرنگ: اسب کیخسرو

بهمن: پسر اردوان حاکم اصطخر

بهمن: پسر اسفندیار - نام دیگرش اردشیر - شاه ایران

بی درفش: برادر ارجاسپ و سردار تورانی

بید: از دیوان

بیژن: از کیانیان - از حکام ملوک طوایف

بیژن: پسر گیو . از سرداران ایران

بیژن: پسر گیو . از سرداران ایرانی

بیژن: حاکم سمرقند

بیلقون: وزیر اسکندر

بیور: ضحاک

بیورد: از سرداران ایرانی

بیورسپ: پسر مرداس که بسیار ناپاک و پلید بود و نام دیگر او ضحاک است.

پ

پارس: از شهرهای ایران

پدروان: پهلوان ایرانی

پرمايه: برادر فریدون

پرموده: پسر بزرگ ساوه شاه

پرویز: نام دیگر خسرو پسر هرمزد . چهل و سومین شاه ایران . مدت پادشاهیش سی و هشت سال بود.

پشنگ: برادرزاده فریدون پادشاه ایران و داماد ایرج

پشنگ: پادشاه توران و پدر افراسیاب

پشوتن: پسر گشتاسپ

پلاشان: از بزرگان تورانی

پوران دخت: چهل و هفتمین شاه ایران . مدت پادشاهیش شش ماه بود.

پولاد: از بزرگان سپاه کیقباد

پولاد غندی: از دیوان

پولادوند: سردار تورانی

پیران: سردار تورانی . وزیر افراسیاب

پیران: سردار تورانی و وزیر افراسیاب

پیروز: از سران سپاه خسرو پرویز

پیروز: از سرداران ایرانی

پیروز: پسر یزدگرد - شاه ایران

پیروز خسرو: رئیس لشکر اردشیر شیروی

پیروز شاپور: فرستاده رستم نزد سعد وقاص

پیروز شاه: مرزبان خسرو پرویز در نیمروز

پیروز شیر: از پهلوانان زمان نوشیروان

پیلسم . پیلستم: پسر ویسه و برادر پیران

پیلسم: پهلوان چینی دربار افراسیاب

ت

تباک: شاه جهرم که به کمک اردشیر آمد.

تبه: از سرداران تورانی

تخوار: از ایرانیان – شاه دهستان

تخوار: از سرداران توران

تخواره: از سران سپاه خسرو پرویز

تژاو: از سرداران توران

تلیمان: از سرداران ایران

توابه: از سرداران ایران

تور: پسر جمشید و سمن ناز

تور: پسر دوم فریدون

تهم: از سران ایرانی

تهمتن: رستم

تهمورث: پسر هوشنگ که سی سال پادشاهی کرد

تهمینه: دختر شاه سمنگان که با رستم ازدواج کرد

تیسفون: پایتخت نوشیروان

ث

ثقیل: پسر قیصر روم

ج

جاماسپ: برادر قباد که مدتی به جای او نشست.

جاماسپ: ستاره شناس و دانشمندی که وزیر گشتاسپ بود.

جاماسپ: ستاره شناس و وزیر گشتاسپ

جان فروز: از سران سپاه بهرام چوبینه

جانوسیاری: وزیر دارا که او را کشت.

جرجانس: از سرداران توران

جریره: دختر پیران که با سیاوش ازدواج کرد

جم ، جمشید: شاه ایران . پسر طهمورث . مدت پادشاهیش هفتصد سال بود.

جمشید: پسر طهمورث که هفتصدسال پادشاهی کرد

جمهور: پادشاه هند

جوانوی: پیک ایرانیان به منذر و بهرام گور

جهانگیر قحطانی: از بزرگان عرب

جهرم: از شهرهای ایران

جهن: از بزرگان توران و پسر افراسیاب

جهن برزین: سازنده طاقدیس به دستور فریدون

چ

چاچ: از شهرهای ایران

چشموان: دبیر دربار ایران

چغانی: شاه هیتال

چنگش: از سرداران تورانی

چهرزاد: نام دیگر همای – دختر بهمن – ملکه ایران

چیچست: دریاچه ارومیه

چین: کشور همسایه ایران

چینوی: از سران سپاه قیصر

ح

حیی قتیبه: از بزرگان زمان فردوسی

خ

خاقان: پادشاه ترکان

خانگی: مرد فرزانه دربار قیصر و فرستاده او نزد خسرو

خراد: از سرداران سپاه اردشیر

خراد: از سرداران سپاه ایران

خراد: سپهدار دربار هرمزد

خراد برزین: سپهدار دربار خسرو پرویز

خراسان: از شهرهای ایران

خراسان: سپهدار ایرانی

خره اردشیر: شهرستانی در روم

خزاعه: از بزرگان اعراب

خزروان: از سرداران ایران

خزروان: از سرداران توران

خزروان خسرو: سالار ایرانی

خسرو: جوانمردی که مدتی بر جای بهرام گور نشست

خسرو: نام آسیابانی که یزدگرد را کشت

خسرو پرویز: چهل و سومین شاه ایران . پسر هرمزد . مدت پادشاهیش سی و هشت سال بود.

خشاش: دیده بان – از سرداران توران

خضر: راهنمای اسکندر برای پیدا کردن آب حیوان

خوزان: از بزرگان ایران که بر پارس حکمرانی میکرد.

خوشنواز: پسر خاقان چین

خون اسياوشان: گیاهی که از خون سیاوش رویید

د

دارا: پسر داراب – شاه ایران

دارا: سردار ایرانی

داراب: پسر هما و بهمن – شاه ایران

داراب گرد: شهری که داراب ساخت.

دارابگرد: نام شهری در ایران

داراپناه: سردار سپاه بهرام چوینه

دارمان: سپهدار ارمینیه از لشگر خسرو پرویز

دانشومند: نام موبدی که تهمیته را برای رستم خواستگاری کرد

دستان زند: زال

دشت دوک: دشتی در ایران

دشمه: پدر تخوار

دقیقی: شاعر ایرانی که فردوسی قسمتهایی از شاهنامه را از روی دیوان او نوشته است.

دل افروز: خارکنی در زمان بهرام گور

دلارای: همسر دارا

دمور: از سرداران تورانی

دموی: از سرداران توران

دموی: از سرداران تورانی

دنبیر: از شهرهای هند

دیو سپید: رئیس همه دیوها

دیو سفید: رئیس دیوها

ر

رادبرزین: از سرداران ایران

رام برزین: از بزرگان دربار خسرو پرویز

رام برزین: نگهبان مرز مدائن

رای: لقب پادشاه هند

رخش: نام اسب رستم

رز مهر: پسر سوفرای

رستم: پسر جاماسپ

رستم: پسر زال و رودابه . قهرمان اسطوره ای شاهنامه

رستم: فرمانده سپاه یزدگرد

رستم دستان: پسر زال زر

رشنواد: سپهبد ایرانی در زمان همای

رودابه: دختر مهرباب و سیندخت که با زال ازدواج کرد

رودبار: از شهرهای ایران

رودکی: شاعر پارسی گوی

روزبه: نام موبد بهرام گور

روشنک: دختر دارا – همسر اسکندر

روم: کشور همسایه ایران

روین: از سرداران تورانی . پسر پیران

روئین: از سرداران توران . پسر پیران

رهام: از پهلوانان ایرانی

رهام: از سرداران ایران . پسر گودرز

رهام: از سرداران ایرانی . پسر گودرز

ری: از شهرهای ایران

ریو: از سرداران ایرانی . داماد طوس

ریو: از سرداران ایرانی از نژاد زرسپ

ریو: پسر کاووس

ز

زادشم: پدر پشنگ شاه توران

زادشم: پسر جمشید

زادفرخ: رئیس آخور اسبان هرمزد شاه

زاروی: نام موبدی که خسرو را از کشتن ماهوی بازداشت.

زال: پسر سام نریمان و پدر رستم

زال زر: پسر سام یل

زردهشت، زرتشت، زردشت: پیامبر ایرانی

زردهشت: موبد موبدان

زرسپ: پسر طوس

زرسپ: پسر منوچهر

زروان: حاجب نوشیروان

زریر: پسر لهراسپ و برادر گشتاسپ

زنگوله گرد: از سرداران ایرانی

زنگوی: از سران سپاه خسرو پرویز

زنگوی: از سران سپاه قیصر

زنگه شاوران: از سرداران ایران

زواره: برادر رستم

زواره: نام برادر رستم

زوطه‌ماسب: پس از نودر به پادشاهی رسید و پنج سال پادشاهی کرد

زهیر: از سرداران ایران

زیب خسرو: شهری که خسرو در روم ساخت.

ژ

ژنده رزم: برادر تهمینه

س

ساری: از شهرهای ایران

ساسان: پسر بهمن

ساسان: پسر دارا و بقیه ساسانها نواده های او بودند و آخرینشان پدر اردشیر بابکان بود.

ساسان: نوه بهمن

سام نریمان: پدر زال و پسر نریمان

سام یل: پسر نریمان

ساوه: از سرداران ایرانی

ساوه: از سرداران توران

ساوه شاه: حاکم هری

سپند: نام کوهی است

سپنسار: از سران لشکر خسرو پرویز

سپهرم: از سرداران توران

سپینود: دختر شنگل – همسر بهرام گور

ستوه: جاسوس ارجاسپ

سرخاب: وزیر بلاش

سرخه: پسر افراسیاب

سرکش: رامشگر دربار خسرو پرویز

سرنده: پسر شاه کابل

سرو یمن: از سرداران ایران

سروش: ستاره شناس یزدگرد بزه گر که طالع بهرام گور را دید.

سزان: از سرداران توران

سعد و قاص: فرمانده سپاه تازیان

سغد: از شهرهای ایران

سقلاب: از شهرهای توران

سقیلا: دژی در روم

سقیلا: نام کوهی است.

سلم: پسر بزرگ فریدون

سمرقند: از شهرهای ایران

سمن ناز: دختر کورنگ شاه

سنباز: پهلوان ایرانی زمان خسرو پرویز

سنجه: نام یکی از دیوها

سند: رودی در هند

سودابه: دختر شاه هاموران . همسر کیکاووس

سورسان: شهری که نوشیروان به یاد مهبود وزیر بنا نهاد.

سورگ: پهلوان هندی که به جای فور نشست.

سوسن رامشگر: رامشگر دربار افراسیاب

سوفرای: از پهلوانان ایرانی

سهراب: پسر رستم و تهمینه

سهراب: نام پسر رستم و تهمینه

سهی: همسر ایرج

سیامک: از سرداران تورانی

سیامک: پسر کیومرث که در جنگ با اهریمن کشته شد

سیاوخش . سیاوش: نام پسر کیکاووس

سیاوخسگرد: نام شهری که سیاوش بنا نهاد

سیاوش: پسر کیکاووس

سیما برزین: موبدی که به دست هرمزد کشته شد.

سیندخت: همسر مهرباب . مادر رودابه

سیه رنگ بهزاد: اسب گشتاسپ

ش

شاپور: از بزرگان ایرانی

شاپور: از سران لشگر خسرو پرویز

شاپور: از ملوک طوایف از نژاد خسرو

شاپور: پسر اردشیر – شاه ایران

شاپور: پسر اورمزد: شاه ایران ملقب به ذوالاکتاف

شاپور: پسر شاپور ذوالاکتاف – شاه ایران

شاپور رازی: از سرداران ایرانی

شاپور شیر: از بزرگان سپاه خسرو پرویز

شادان برزین: نام موبدی است.

شاه محمود: محمود غزنوی

شاهوی: پسر هفتواد

شاهوی پیر: حکیم فرزانه . نام موبدی است.

شبدیز: اسب بهرام گور

شبرنگ بهزاد: نام اسب سیاوش

شطرنج: نام یک بازی که از هند به ایران آمد.

شعبه: فرستاده سعد وقاص نزد رستم

شعیب: سالار تازیان از قبیله قتیب

شغاد: برادر ناتنی رستم

شکنان: از سرداران ایرانی

شم: پسر تورگ

شماخ: از سرداران ایران

شماخ سوری: شاه سوریه - از سپاه ایران

شماساس: از سرداران توران

شنبلید: دختر برزین که با بهرام گور ازدواج کرد.

شنگان: از شهرهای توران

شنگل: از سران توران

شنگل: از سرداران توران

شنگل: شاه هند - پدر سپینود همسر بهرام

شور آب: نام شهری در روم

شهران گراز: پیرمرد جهان‌دیده پهلوان در گاه بهرام چویننه

شهربانو: دختر گیو . همسر رستم

شهر گیر: از سرداران اردشیر

شهر گیر: از سرداران اسکندر

شهر ناز: خواهر جمشید . ابتدا همسر ضحاک بود و سپس به همسری فریدون درآمد

شهر وی: نام موبد شاپور ذوالاكتاف

شهر وی: نام موبدی که ماهوی را سرزنش کرد.

شهر وی گوهر فروش: مادر برزو

شهر ه: کسی که بهرام گور او را شاه توران کرد.

شهر یار: پسر شیرین و خسرو پرویز

شید: از سرداران توران

شید اسپ: وزیر طهمورث

شید سب: از سرداران ایران

شید سپ: پسر تور

شید سپ: پسر گشتاسپ

شیدوس: از سرداران ایران

شیدوش: از بزرگان ایران . پسر گودرز

شیدوش: پسر گودرز . از سرداران ایران

شیده: پسر افراسیاب

شیده: پسر افراسیاب . نام دیگرش پشنگ است .

شیرزاد: جارچی سپاه نوشیروان

شیرزیل: از سران سپاه خسرو پرویز

شیرکی: حیوان عظیمی که بهرام چوبینه آن را از پا درآورد .

شیرو: پسر گشتاسپ

شیروی: از سرداران توران

شیروی: قباد . پسر خسرو پرویز و مریم رومی . چهل و چهارمین شاه ایران . مدت پادشاهیش هفت ماه بود .

شیروی بهرام: سپهبد لشگر نوشیروان

شیروی گرد: نام پدر شهر و پدر بزرگ برزو

شیرویه: پسر بیژن گیو

شیرین: از همسران خسرو پرویز

ص

صباح: شاه یمن - از سپاه ایران

ض

ضحاک: بیور

ط

طائر شیردل: رئیس غسانیان

طرخان: از سرداران تورانی

طرخان: سردار توران

طغرل: نام باز بهرام گور

طلحند: پسر مای

طورگ: از سران سپاه قیصر

طورگ: از سرداران توران

طورگ: پسر شیدسپ

طوس: از سرداران ایران . پس نوذر . توس

طوس: از سرداران ایران . پسر نوذر

طهمورث: شاه ایران . پدر جمشید

طینوش: پسر قیدافه و داماد فور

طینوش: قاصد رومی که نزد یزدگرد واسطه شد تا بهرام گور را آزاد کند.

ع

عباس: از سران سواران نیزه دار عرب

عراق: از شهرهای ایران

علی (ع): امام اول شیعیان

علی دیلمی: از بزرگان زمان فردوسی

عمر: از سران سواران نیزه دار عرب

عمر: دومین خلیفه از خلفای راشدین

عیسی (ع): پیامبر مسیحیان

غ

غاتف: سالار هیتالیان

غرچه: سردار تورانی

غور: از شهرهای ایران . سرزمینی که کیخسرو به برزو داد.

ف

فرات: نام رودی در عراق کنونی

فرامرز: پسر رستم

فرامرز: نام پسر رستم

فرانک: دختر برزین – همسر بهرام گور

فرانک: نام مادر فریدون

فرائین: گراز . از بزرگان دربار خسرو پرویز که بعد از بیداد او به سوی قیصر رفت و بعد از اردشیر پادشاه چهل و ششم ایران شد . مدت پادشاهیش پنجاه روز بود .

فرخ زاده: از بزرگان ایران در زمان خسرو پرویز

فرخ زاده: چهل و نهمین شاه ایران . مدت پادشاهیش یک ماه بود

فرخ زاده: وزیر قیصر روم

فرخ زاد هر مزد: از بزرگان ایران

فرخ سروش: نام فرشته نگهبان خسرو پرویز

فرشیدورد: از سران توران . برادر پیران

فرشیدورد: برادر پیران . از سرداران توران

فرشیدورد: پسر گشتاسپ

فرشیدورد: صاحب خسیس خانه ویرانه ای که در راه بهرام گور بود .

فرطوس: سردار توران

فرطوس: سردار تورانی

فرغاز: از سرداران توران

فرغان: مهندس رومی که ایوان مدائن را به دستور خسرو پرویز ساخت.

فرفور یوس: سردار بزرگ رومی

فرنگیس: دختر افراسیاب . همسر سیاوش

فرود: پسر جریره و سیاوش

فرود: پسر شیرین و خسرو پرویز

فروهل: سردار ایرانی

فرهاد: از سرداران ایران

فرهاد: یکی از سران سپاه نوشیروان

فریان: شاه یکی از شهرهای مرزی اندلس

فریبرز: برادر سیاوش . پسر کاووس

فریبرز: برادر سیاوش که با فرنگیس ازدواج کرد . پسر کیکاووس

فریدون: پادشاه ششم ایران . مدت پادشاهی پانصد سال بود.

فریدون: ششمین شاه ایران که پانصد سال پادشاهی کرد . پسر آبتین و فرانک

فغانیش: شاه هیتال

فغانستان: دختر کید - همسر اسکندر

فغفور: از سرداران توران

فغفور: پادشاه چین

فغفور: پسر کوچک ساوه شاه

فور: شاه هند

فیروز: شاه گرچه - فرزند گروخان - از سپاه ایران

فیلفوس: شاه روم - پدربزرگ اسکندر

ق

قادسی: شهری در عراق کنونی

قارن: از پهلوانان ایران

قارن: پسر گشتاسپ

قارن: شاه خاور - از بزرگان ایران

قارن کاوگان: برادر قباد . از سرداران ایران

قالوس: پیک روم که از جانب قیصر به نزد لهراسپ رفت.

قالینوس: نام یکی از دژهای رومی

قباد: برادر قارن . از سرداران ایران

قباد: پسر پیروز - شاه ایران

قباد: شاه یازدهم ایران . مدت پادشاهیش صد سال بود.

قتیب: قبیله ای از اعراب

قراخان: از سرداران تورانی

قراخان: پسر افراسیاب

قراخان: سالار بلخ بامیان

قشقر: فرستاده ضحاک به نزد جمشید

قلواد: از پهلوانان ایران

قلون: از سرداران توران

قلون: ترکی که قاتل بهرام چوبینه بود . برادر مقتوره

قم: از شهرهای ایران

قنوج: از شهرهای هند

قیدافه: ملکه اندلس

قیدروش: پسر قیدافه – داماد فریان

قیس بن حارث: سالار کاروانی که در راه روم خسرو با او روبرو شد.

قیصر: پادشاه روم

قیصر نوان: شهر رومی

ک

کابل: از شهرهای ایران

کابل شاه: شاه کابل

کاتوزیان: مردمی که کارشان پرستش بود

کاتی: سردار توران

کافور: پادشاه شهر بیداد

کاکله: سردار تورانی

کاکوی: نبیره ضحاک . از سرداران توران

کالو: از سرداران توران

کاموسی: سردار توران

کاووس: پسر کیقباد . دوازدهمین شاه ایران . مدت پادشاهیش صدوپنجاه سال بود.

کاوه: آهنگری که هجده تن از پسرانش را ضحاک کشت و بالاخره برضد او قیام کرد

کبرد: سردار تورانی

کبوده: سردار توران

کتایون: دختر قیصر روم - همسر گشتاسپ - نام دیگرش ناهید است.

کتماره قارنان: سردار ایرانی

کرد: از اقوام ایرانی

کرسیون: سردار تورانی

کرکوی: نبیره سلم

کرمایل: آشپز ضحاک که سعی در نجات جوانان داشت

کروخان ویسه نژاد: سردار توران

کسری: انوشیروان

کسری: پسر قباد - نام دیگرش نوشیروان - شاه ایران

کشواد: پسر قارن از پهلوانان ایران

کشواد: سردار ایران. پدر گودرز

کک کوهزاد: رئیس دژ مرباد . دزد و باجگیر بین راه هند و زابل

کلاهور: از سران لشکر دیوها

کلیله: کتابی که از هند توسط برزویه طیب به ایران آورده شد.

کنارنگ: پهلوان ایرانی

کنارنگ: سردار ایران

کنارنگ: یکی از دیوها

کنداگشسپ: یکی از سران جنگی بهرام چویننه

کندر: سردار تورانی

کندرو: سردار توران

کندرو: وزیر ضحاک

کوت: سردار رومی سپاه خسرو در جنگ با بهرام

کورنگ: شاه زابلستان

کهار کهانی: سردار توران

کهرم: برادر ارجاسپ

کهرم: پسر ارجاسپ

کهرم: سردار توران

کهیلا: سردار تورانی

کی آرش: پسر کیقباد

کی آرمین: پسر کیقباد

کی پشین: پسر قباد

کی کاووس: پسر کیقباد که صدوپنجاه سال پادشاهی کرد. دوازدهمین شاه ایران

کیانوش: برادر فریدون

کیخسرو: پسر فرنگیس و سیاوش

کیخسرو: شاه ایران پسر سیاوش و فرنگیس

کید: شاه قنوج

کیروی: نام دهقانی در زمان بهرام گور

کیقباد: یازدهمین شاه ایران که صد سال پادشاهی کرد

کیومرث: اولین پادشاه ایران که سی سال پادشاهی کرد

گ

گرازه: از بزرگان سران خسرو که بعد از بیداد او به نزد قیصر رفت و بعد از اردشیر پادشاه ایران شد .
چهل و ششمین شاه ایران . مدت پادشاهیش پنجاه روز بود . نام دیگرش فرائین بود .

گرازه: از سران سپاه رستم

گردآفرید: دختر گژدهم سردار ایرانی که سهراب عاشق او شد

گردوی: از سران لشکر خسرو پرویز . برادر بهرام چوبینه و گردیه

گردیه: خواهر بهرام چوبینه و گردوی . همسر خسرو پرویز

گوزم: از بزرگان ایران که از اسفندیار نزد پدرش بدگویی کرد .

گوزم: سردار توران

گرسیوز: برادر افراسیاب

گرسیون: رئیس سپاه ماهوی

گرشاسپ: از سرداران ایران

گرشاسپ: از کارگزاران نوشیروان

گرشاسپ: پسر ماهوی

گرشاسپ: دهمین شاه ایران که نه سال پادشاهی کرد

گرشاسپ جم: از بزرگان زمان فریدون

گران: از شهرهای ایران

گرگسار: سپهبد ارجاسپ

گرگساران: اقامتگاه سام

گرگوی: سردار ایرانی

گرگین: از سرداران ایران . پسر میلاد

گرگین: پسر میلاد . از سرداران ایران

گروخان: از سرداران ایرانی – فرزند کیقباد

گروی: از سرداران توران

گروی زره: سردار توران

گژدهم: سردار ایران در دژ سپید

گستهم: از سرداران ایران . پسر نوذر

گستهم: پسر گژدهم . سردار ایران

گستهم: پهلوان ایرانی

گستهم: دای خسر و پرویز

گشتاسپ: پسر لهراسپ – شاه ایران

گشتاسپ: پسر لهراسپ . شاه ایران

گشسپ: پیری حکیم که نوشیروان معتقد بود او آزمند است.

گشسپ: دبیر دربار ایران

گشسپ جهانجوی: از سران سپاه نوشیروان

گلباد جنگی: برادر پیران . سردار توران

گلباد شیر: از بزرگان لشکر توران

گلبوی طبری: از جنگاوران ایران

گلزار یون: از شهرهای هیتال

گلشهر: همسر پیران

گلنار: کنیز اردوان که با اردشیر ازدواج کرد.

گلینوس: کسی که بعد از برکناری خسرو نگهبانی او را به عهده داشت.

گندیشاپور: از شهرهای ایران

گو: پسر جمهور و پادشاه هند

گو گردگیر: پسر افراسیاب

گودرز: از بزرگان ایران . پدر گیو . پسر کشواد

گودرز: از ملوک طوایف – اشکانیان

گودرز: پدر گیو و پسر کشواد . از بزرگان ایران

گوران شاه: شاه کرمان – از سپاه ایران

گوش بستر: مرد عجیبی که اسکندر در راه بابل دید.

گیلان: از شهرهای ایران

گیو: از بزرگان ایران . پسر گودرز . پدر بیژن

گیو: پسر گودرز و پدر بیژن . از بزرگان ایران

ل

لاچین: از اقوام ایرانی

لنک آبکش: مرد آزاده و بخشنده در زمان بهرام گور

لهاک: از بزرگان توران . برادر پیران

لهاک: برادر پیران . از بزرگان توران

لهراسپ: از سرداران ایران – شاه ایران

م

ماخ: مرزبان هری . پیر جهاندیده خراسان

مالکه: دختر طائر – دختر عمه و همسر شاپور ذوالاکتاف

مامون: شاه عباسی

مانی: نقاش چینی که در زمان شاپور ذوالاکتاف ادعای پیامبری کرد.

ماه آذر: وزیر نوشیروان . (بهرام آذر میان یا آذر مهان)

ماه آفرید: دختر برزین که با بهرام گور ازدواج کرد.

ماه آفرید: همسر ایرج

ماهان کوهی: نام مستعار جمشید شاه

ماهوی سوری: مرزبان مرو

ماهیار: از بزرگان زمان بهرام گور

ماهیار: جواهر فروش - پدرزن بهرام گور

ماهیار: وزیر دارا

مای: از شهرهای هند

مای: برادر جمهور و پادشاه هند

محمد (ص): پیامبر اسلام

مدائن: نام یکی از شهرهای ایران.

مرباد: دژی که کک کوهزاد در آن بود.

مرداس: پدر ضحاک که به دست پسر کشته شد

مردانشه: پسر شیرین و خسرو پرویز

مردوس: سردار توران

مردوی: باغبان خسرو

مرز خزر: از شهرهای ایران

مرو: از شهرهای ایران

مریم: دختر قیصر . همسر خسرو پرویز

مزدک: کسی که در زمان قباد ادعای پیامبری کرد.

مقاتوره: از سران دربار خاقان

ملک قیطون: شاه مصر

منذر: سپاهی دلیر از نژاد عرب

منذر: معلم بهرام گور

منشور: از بزرگان توران

منوچهر: نوه ایرج و ماه آفرید . هفتمین شاه ایران که صدویست سال پادشاهی کرد

منوچهر: هفتمین پادشاه ایران . نوه ایرج . مدت پادشاهی صدویست سال بود.

منوچهر آرشی: رئیس لشکر خراسان از سپاه ایران

منوشان: از بزرگان ایران که بر پارس حکومت میکرد.

منوشان: از سرداران ایران

منیژه: دختر افراسیاب . همسر بیژن

موسیل ارمنی: از بزرگان زمان خسرو پرویز

مهبد ، مهبود: وزیر نوشیروان

مهبود: از سرداران ایران

مهراب: پدر رودابه

مهراس: از بزرگان روم

مهراس: پدر الیاس حاکم خزر

مهران: از سرداران نوشیروان

مهران: دانشمند و ستاره شناس هندی

مهران پیر: نام استوار سپاه بهرام چوبینه

مهران ستاد: بازرگانی که در راه روم با خسرو روبرو شد.

مهران ستاد: پیری خردمند در درگاه نوشیروان

مهر آذرپارسی: نام موبدی است.

مهربرزین خراد: از پهلوانان ایرانی

مهربنداد: پیرمردی دهقان در زمان بهرام گور

مهرپروز بهزاد: از پهلوانان ایرانی

مهرک نوش زاد: از اهالی جهرم و از نژاد شاهان

مهرنوش: پسر اسفندیار

مهرنوش: نام موبدی که ماهوی را سرزنش کرد

مهروی: از سران بهرام چوبینه

مهر هر مزد: قاتل خسرو پرویز

مهین بانو گشسب: دختر رستم . همسر گیو

میرین: داماد دوم قیصر

میلا: از پهلوانان ایرانی

میلا: پسر قلواد

میلا: سردار ایرانی

ن

نام خواست: سردار تورانی

ناهید: دختر فیلفوس - همسر داراب - مادر اسکندر

ناهید: نام دیگر کتایون همسر گشتاسپ و دختر قیصر روم

نرد: نوعی بازی که بوذرجمهر اختراع کرد و از ایران به هند رفت.

نرسی: از حکام ملوک طوایف

نرسی: برادر بهرام گور

نرسی: پسر بهرام بهرامیان - شاه ایران

نریمان: پسر گرشاسپ . پدر سام

نستار: گله دار قیصر روم

نستور: پسر زریر

نستور: پسر شیرین و خسرو پرویز

نستوه: از سران سپاه خسرو

نستهین: برادر پیران . سردار توران

نسودی: مردمی آزاده که می کاشتند و از دسترنجشان می خوردند

نشابور: از شهرهای ایران

نصر الله منشی: مترجم کلیله و دمنه

نصر قتیب: نیره اسماعیل ع - از نامداران عرب

نعمان: معلم بهرام گور

نوبهار: عمه شاپور ذوالاكتاف - دختر نرسی - زن طائر

نوذر: پسر منوچهر که هفت سال پادشاهی کرد . هشتمین شاه ایران

نوذران: سردار ایرانی

نوش آذر: پسر اسفندیار

نوشزاد: نام پسر انوشیروان

نوشیروان: پسر قباد . نام دیگرش کسری . چهل و یکمین شاه ایران . مدت پادشاهیش چهل و هشت سال بود .

نوشیروان: نام دیگر کسری - پسر قباد - شاه ایران

نهل: سردار توران

نیاطوس: برادر قیصر . فرمانده سپاه روم

نیساریان: مردمی که کارشان جنگ بود

نیوزار: پسر گشتاسپ

ورازاد: شاه سپیجاب . سردار توران

وریغ: نام شهرستانی در روم

ویسه: پدر پیران . از بزرگان توران

هجیر: پس گودرز . سردار ایرانی

هرمز: پسر یزدگرد - شاه ایران

هرمز: نام کدخدای دهی در زمان بهرام گور

هرمزد: پسر نوشیروان . چهل و دومین شاه ایران . مدت پادشاهیش دوازده سال بود.

هرمزد پیر: نام موبدی است.

هرمزد خراد: از سران سپاه نوشیروان

هرمزد خراد: نام موبدی که ماهوی را سرزنش کرد

هرمزد شهران گراز: از بزرگان ایران

هری: از شهرهای ایران . سرزمینی که کیخسرو به برزو داد.

هزبر: سردار توران

هژیر: سردار ایران

هفتواد: از بزرگان و ثروتمندان شهر کجاران

همای: دختر بهمن - نام دیگرش چهارزاد - ملکه ایران

همای: دختر گشتاسپ

همای: نام موبدی است.

همدان گشسپ: از سران بهرام چویننه

هند: نام کشور همسایه ایران

هندو: گروه مذهبی در هند

هوش دیو: سردار تورانی

هوشنگ: پسر سیامک که چهل سال پادشاهی کرد

هوشنگ: پسر سیامک که چهل سال پادشاهی کرد.

هوم: یکی از پاک مردان ایران

هومان: برادر پیران . از بزرگان توران

هومان ویسه: از بزرگان توران . برادر پیران

هیتال: کشوری بین ایران و چین

هیربد: مامور شبستان کیکاووس

هیربد: محافظ آتشکده

هیربد: نام موبدی است.

هیشوی: قایقران رومی

ی

یاجوج و ماجوج: از موجودات افسانه ای

یانس: برادر قیصر روم

یزدگرد: پسر بهرام گور - شاه ایران

یزدگرد: پنجاهمین شاه ایران . مدت پادشاهیش بیست سال بود.

یزدگردبزه گر: برادر بهرام - پسر شاپور - شاه ایران

یلان سینه: یکی از سران جنگی بهرام چوبینه

یلان سینه: یکی از سران جنگی خسرو پرویز